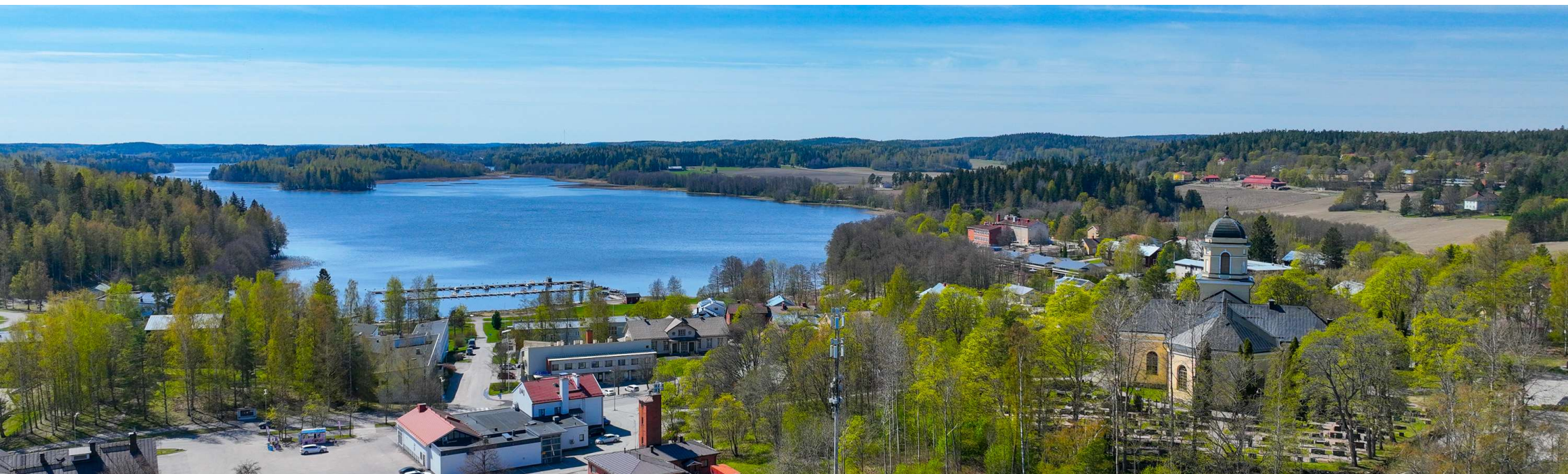

Kaava 0070 VIHDIN STRATEGISEN YLEISKAAVAN PÄIVITYS 2026

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Elinvoimalautakunta 14.4.2026 § 19
Kunnanhallitus 27.4.2026 § 106, liite 1

KAAVAPROSESSI JA KÄSITTELYVAIHEET

Kaavoituksen yhteystiedot

Vihdin kunta

Kaavoituspalvelut
PL 13, 03101 Nummela

Käyntiosoite:

Asemantie 30, 03100 Nummela

Vihdin strategisen yleiskaavan verkkosivu:

<https://www.vihti.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavoitus/vihdin-strateginen-yleiskaava/>

Sähköposti:

kaavoitus(at)vihti.fi
etunimi.sukunimi(at)vihti.fi

Kaavoituspäällikkö Marianne Kaunio, puh. 044 042 1345
Kaavasunnittelija Laura Pihlajakangas, puh. 044 467 5219
Kaavasunnittelija Teija Liuska-Eloranta, puh. 040 612 4193
Kaavasunnittelija Annamari Vuola, puh. 040 617 2940

Sisällys

Kaavoitusprosessi ja kaavoituksen yhteystiedot	2
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	4
Mikä on yleiskaava?	5
Kaavatyön käynnistyminen ja tarkoitus	6
Suunnittelualuealue	7
Kaavan tavoiteaikataulu ja kaavoitusprosessin eteneminen	8
Osallistuminen ja vuorovaikutus	9
Suunnittelutilanne	10
Kaavatyön tavoitteet	12
Vaikutusten arviointi	13

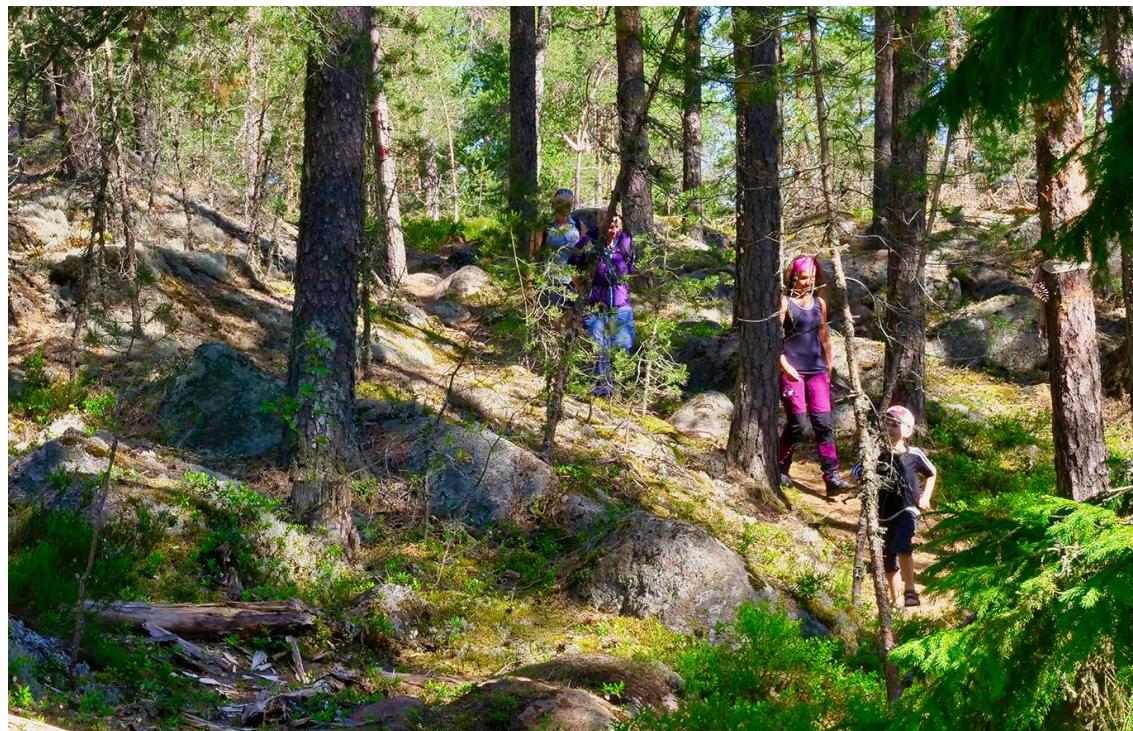
Kuva: Joenrinne Films

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Alueidenkäyttölain (AKL) 63 §:ssä säädetään osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) laatimisesta. Suunnitelma määrittelee kaavan valmistelussa noudatettavat osallistumisen ja vuorovaikutuksen periaatteet ja tavat sekä kaavan vaikutusten arvioinnin menetelmät.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetään pääpiirteittäin kaavatyön tarkoitus ja tavoitteet sekä kaavatyön lähtötilanne ja kaavan laadinnan eri työvaiheet. Samalla määritellään osalliset. Heitä ovat esimerkiksi kaava-alueen maanomistajat, asukkaat ja muut ympäristön käyttäjät. Viranomaiset ja yhteisöt ovat osallisia, kun kaavoitus koskee niiden toimialaa.

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu Vihdin strategisen yleiskaavan päivitystä varten. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä koko kaavatyön ajan Vihdin kunnan kaavoitustoimessa sekä kunnan verkkosivuilla. Suunnitelmaa voidaan päivittää tarpeen mukaan kaavatyön edetessä.

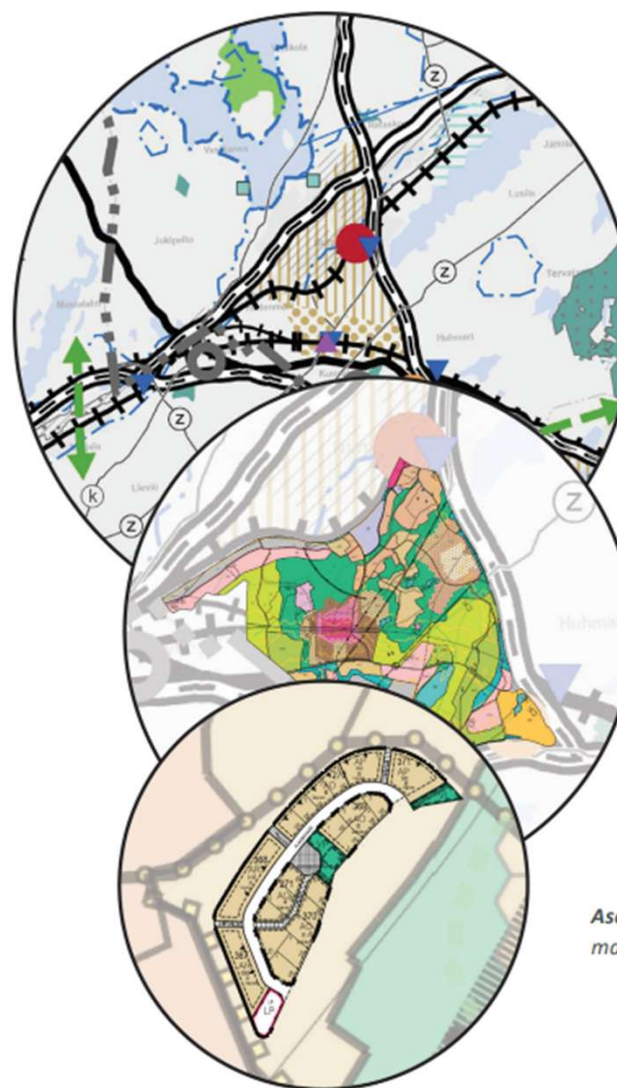
Kuva: Joenrinne Films

Mikä on yleiskaava?

Alueidenkäyttölain 35 §:n mukaisesti yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

Yleiskaava voidaan laatia koko kunnan kattavaksi yleiskaavaksi tai tiettyä osa-aluetta koskevaksi osayleiskaavaksi. Kaavan hyväksyy kunnanvaltuusto. Yleiskaava ohjaa asemakaavojen laatimista.

Yleiskaavaan liittyy selostus, jossa esitetään kaavan tavoitteiden, eri vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten sekä ratkaisujen perusteiden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot (AKL § 40a).

Kaavahierarkia:

Maakuntakaava on seudullisen suunnittelun väline. Maakuntakaavassa osoitetaan maankäyttö, jolla on vaikutuksia yli kuntarajojen.

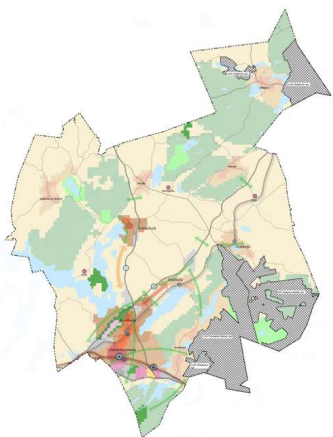
Yleiskaava on yleispiirteinen suunnitelma, jossa linjataan maankäytön kehittämisen periaatteet. Yleiskaavalla sovitetaan yhteen eri toimintoja, kuten asumista, palveluita, työpaikkoja ja viheralueita.

Asemakaavassa osoitetaan alueen yksityiskohtainen maankäyttö.

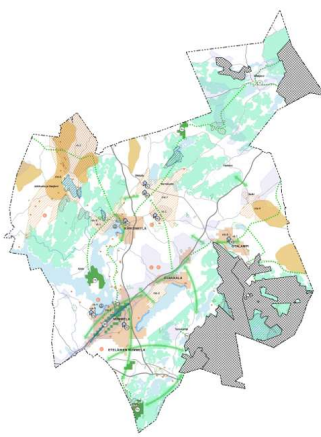
Kaavatyön käynnistyminen ja tarkoitus

Vihdin strategisen yleiskaavan päivitys sisältyy kunnan kaavoitusohjelmaan vuosille 2025-2028 (kunnanvaltuusto 1.12.2025 § 126). Kaavaprosessi käynnistyy osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatimisella sekä kaavatyön vireille tulosta ja OAS:in nähtävillä olosta ilmoittamisella (AKL 63 §).

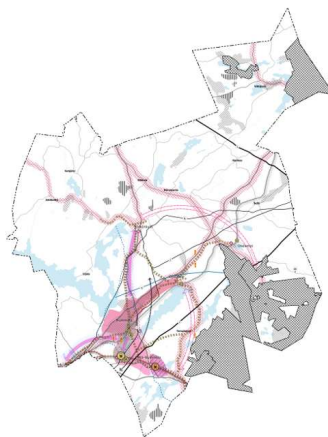
Vihdin kunnan strateginen yleiskaava on saanut lainvoiman 19.10.2021. Strateginen yleiskaava sisältää kolme oikeusvaikutteista yleiskaavakarttaa: pääkartan (yhdyskuntarakenteen ohjaus) ja kaksi oikeusvaikutteista teemakarttaa (luonto- ja kulttuuriarvot sekä virkistys; kestävä liikenne ja yhdyskuntahuolto). Strategisen yleiskaavan tavoitteena on ollut luoda yhteinen näkemys Vihdin maankäytön tulevaisuudesta pitkällä aikavälillä. Kaavalla pyritään alueidenkäytön strategisten linjausten tekemiseen ja kokonaiskuvan muodostamiseen kunnan maankäytön tavoitellusta kehityksestä.

Yhdyskuntarakenteen ohjaus (pääkartta)

Luonto- ja kulttuuriarvot sekä virkistys

Kestävä liikenne ja yhdyskuntahuolto

Strategista yleiskaavaa on tarkoitus päivittää vaiheittain/ teemoittain valtuustokausittain. Ensimmäisellä päivityskierroksella päätavoitteiksi on valittu eniten ajantasaistamista vaativat teemat: asuminen, työpaikka-alueet ja yhdyskuntahuolto. Lisäksi päivityksen yhteydessä tarkastellaan strategisen yleiskaavan suhdetta voimassa tai vireillä oleviin osayleiskaavoihin ja merkittäviin asemakaavahankkeisiin.

Päivityskierroksen erityiskysymyksiä ovat:

- Etelä-Nummolan osayleiskaavan päivitystarpeet
 - Huhmarin KM-alueen mitoitus
 - Asemanseutu lähiympäristöineen
 - Joukkoliikenneterminaalien/matkakeskusten sijainnit
- Yrittäjäalueet
- Teollisen kokoluokan energiahankkeet
- Kyläalueiden suunnitteluperiaatteet

Kaavaprosessi etenee aloitus-, valmistelu- ja ehdotusvaiheen kautta hyväksymisvaiheeseen. Aloitusvaiheessa kaavatyölle määritellään tavoitteet, jotka hyväksytään kunnanhallituksessa osana osallistumis- ja arviointisuunnitelman käsittelyä.

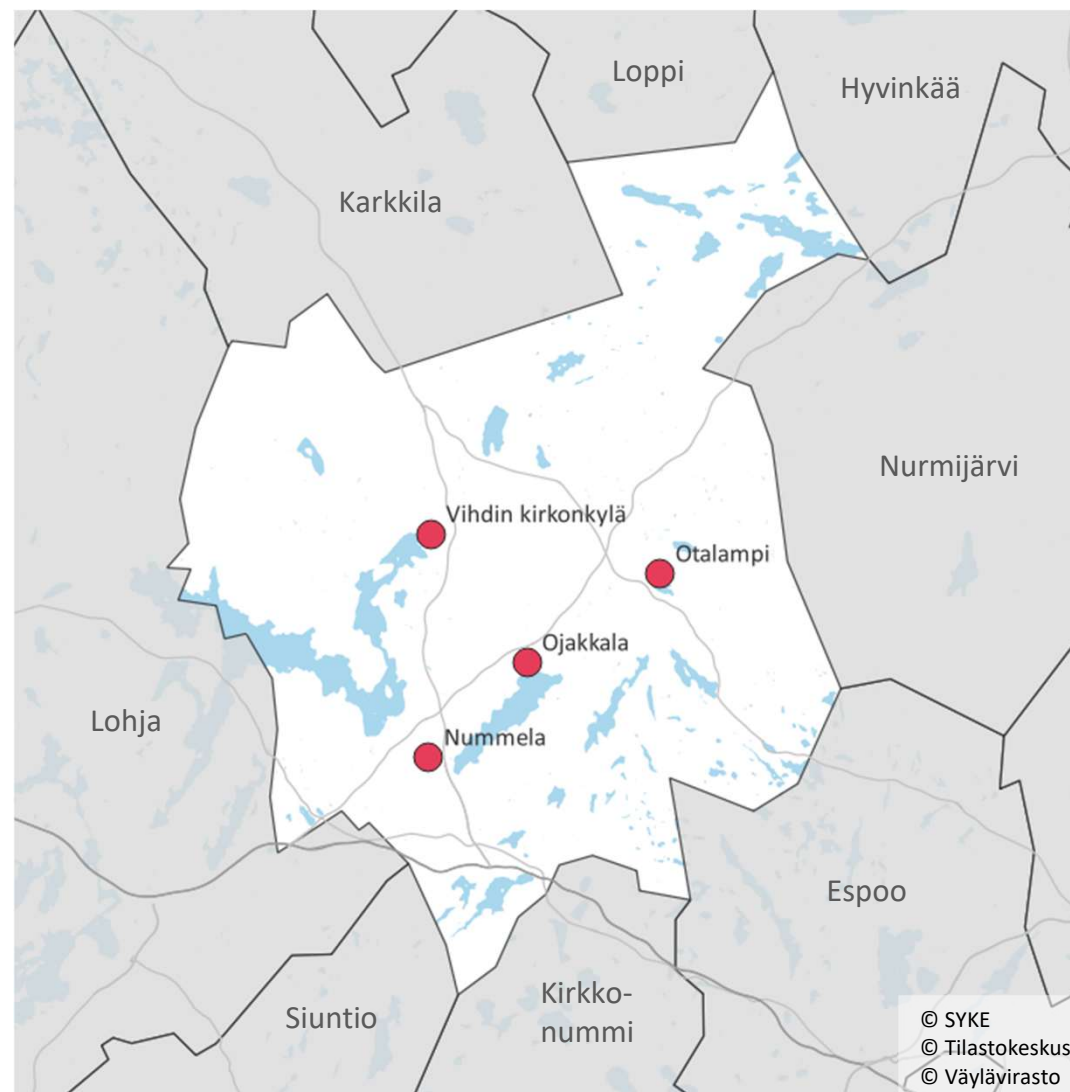
Suunnittelualue

Kaava-alue käsittää koko Vihdin kunnan alueen.

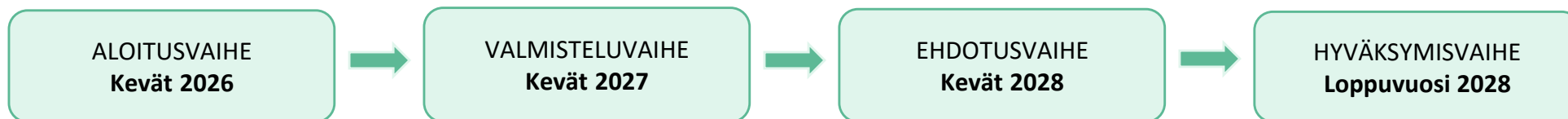
Vihti sijaitsee Länsi-Uudellamaalla noin 45 kilometrin päässä Helsingistä Turun moottoritien varrella. Naapurikuntia ovat Karkkila, Loppi, Hyvinkää, Nurmijärvi, Espoo, Kirkkonummi, Siuntio ja Lohja.

Vihdin kokonaispinta-ala on 567 km². Järviä ja lampia on 104 kpl ja rantaviivaa 266 km.

Vihdissä on neljä asemakaavoitettua taajamaa: Nummela (Vihdin hallinnollinen keskus), Ojakkala, Otalampi ja Vihdin kirkonkylä. Asukkaita Vihdissä on noin 28 800 (Tilastokeskus 2024) ja työpaikkoja 7 700 (Tilastokeskus 2023).

Kaavan tavoiteaikataulu ja kaavoitusprosessin eteneminen

SUUNNITTELUN ETENEMINEN

- Laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) sekä kaavan tavoitteet, jotka voivat täydentyä kaavaprosessin edetessä

- Laaditaan valmisteluaineisto (sis. kaavaselostus, selvityksiä)

- Laaditaan kaavaehdotus huomioiden saadut mielipiteet ja lausunnot
- Laaditaan vastineet saatuihin mielipiteisiin ja lausuntoihin

- Laaditaan mahdollisesti tarkistettu kaavaehdotus
- Laaditaan vastineet saatuihin muistutuksiin ja lausuntoihin

PÄÄTÖKSEN-TEKO

- Elinvoimalautakunta hyväksyy OAS:in ja käsittelee tavoitteet
- Kunnanhallitus hyväksyy tavoitteet ja kuuluttaa kaavan vireille (AKL 63 § ja MRA 30 §)

- Elinvoimalautakunta hyväksyy kaavan valmisteluaineiston ja asettaa sen julkisesti nähtäville vähintään 30 pv ajaksi (AKL 62 § ja MRA 30 §)

- Kunnanhallitus hyväksyy kaavaehdotuksen ja vastineet sekä asettaa kaavaehdotuksen julkisesti nähtäville vähintään 30 pv ajaksi (AKL 65 § ja MRA 19 §)

- Elinvoimalautakunta ja kunnanhallitus käsittelevät saadut lausunnot ja muistutukset sekä hyväksyvät niihin laaditut vastineet
- Kunnanvaltuusto hyväksyy kaavan (AKL § 37)

VUOROVAIKUTUS & OSALLISTUMINEN

- Kuulutus osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavan vireille tulosta
- OAS pidetään nähtävillä kunnan Internet-sivuilla ja kunnanvirastolla
- OAS:ista voi jättää mielipiteen
- Viranomaisneuvottelu (AKL 66 § ja MRA 18 §)

- Valmisteluaineisto pidetään julkisesti nähtävillä kunnanvirastolla ja kunnan Internetsivuilla ja siitä järjestetään vuorovaikutustilaisuus
- Kaavaluonnoksesta on mahdollista jättää mielipide
- Valmisteluaineistosta pyydetään lausunnot
- Kaavan nähtävillä olosta ja esittelytilaisuudesta ilmoitetaan kuulutuksella

- Kaavaehdotus pidetään julkisesti nähtävillä kunnanvirastolla ja kunnan Internetsivuilla ja siitä järjestetään vuorovaikutustilaisuus
- Kaavaehdotuksesta on mahdollista jättää muistutus
- Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot
- Kaavan nähtävillä olosta ja esittelytilaisuudesta ilmoitetaan kuulutuksella
- Viranomaisneuvottelu tarvittaessa (AKL 66 § ja MRA 18 §)

- Hyväksymisvaiheen aineisto julkaistaan kaavoituksen Internet-sivuilla
- Kaavan hyväksymispäätöksestä voi tehdä valituksen hallinto-oikeuteen
- Kaavan voimaantulosta ilmoitetaan kuulutuksella

TIEDOTTAMINEN: Kaavaprosessin aikaiset kuulutukset julkaistaan kaavoituksen Internet-sivuilla ja kunnan ilmoitustaululla (os. Asemantie 30). Lisäksi niistä tiedotetaan paikallislehdessä (Vihdin Uutiset).

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osalliset

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (AKL 62 §).

Osallisia ovat ainakin:

- **Maanomistajat, asukkaat, työssäkäyvät ja opiskelijat**
- Paikkakunnalla toimivat **yritykset ja elinkeinoharjoittajat**
- **Kunnan palvelukeskukset ja vaikuttajatoimielimet:** elinvoima, kuntaympäristö, sivistys- ja hyvinvointi, nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, vanhusneuvosto
- **Valtion viranomaiset:** Uudenmaan ja Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus, Lupa- ja valvontavirasto, Väylävirasto, Museovirasto, Metsähallitus, Säteilyturvakeskus, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
- **Muut viranomaiset ja yhteistyötahot:** Uudenmaan liitto, Länsi-Uudenmaan museo, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue, Traficom, Metsäkeskus, Länsirata Oy, Fingrid Oyj, Fortum Oyj, Rosk'n Roll Oy, Nummelan Aluelämpö Oy, Caruna Oyj, DNA Oyj, Elisa Oyj, Gasgrid Finland Oy, Auris Kaasunjakelu Oy, Gasum Oy, Voimatel Oy, Eltel/Telia, Luksia, Lohjan ympäristöterveyspalvelut, MTK-Vihti-Karkkila
- **Naapurikunnat:** Lohja, Siuntio, Kirkkonummi, Espoo, Nurmijärvi, Hyvinkää, Karkkila, Loppi
- **Yhdistykset, seurat ja järjestöt:** Vihdin yrittäjät ry, Helsingin kauppakamari (Luoteis-Uudenmaan yksikkö), Vihdin asukas- ja kylätoiminta ry, Vihti-Seura ry, Vihdin Omakotiyhdistys ry, Vihdin luonto ry, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry, Siuntionjoen latvajärvien suojeluyhdistys, Metsänhoitoyhdistys Länsi-Uusimaa, Suomen luonnonsuojeluliitto
- Paikkakunnalla toimivat muut yhteisöt ja yritykset
- **Kaikki ne, jotka tuntevat itsensä osallisiksi**

Osallisilla on koko kaavatyön ajan mahdollisuus antaa kaavatyöhön liittyvää palautetta kaavoituksesta vastaaville kunnan edustajille. Kunnanvirastolla vieraillessa tapaamisaika on varattava etukäteen. Viralliset, kirjalliset palautteet kaavasta tulee jättää nähtävilläoloaikoina.

Kaavan etenemisen ja osallistumisen kannalta tärkeistä kaavoitusvaiheista ilmoitetaan paikallislehdessä, kunnan Internet-sivuilla ja ilmoitustaululla. Kaavatyön etenemisestä tiedotetaan laajimmin kunnan verkkosivuilla, jossa julkaistaan kaavaa koskevaa aineistoa.

Eri viranomaistahojen kanssa ollaan yhteydessä kaavatyön aikana ja heidän kanssa pidetään tarpeen mukaan viranomaisneuvotteluja ja muita neuvotteluita.

Kaavatyön aikana osallistetaan tilanteen ja aihepiirien mukaan eri kohderyhmiä.

Suunnittelutilanne

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää ja ne tulee ottaa huomioon kaikessa alueidenkäytön suunnittelussa. Valtioneuvosto päätti maankäyttö- ja rakennuslain 22 § mukaisista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätöksellä valtioneuvosto korvasi valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

Tavoitteet on jaoteltu seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

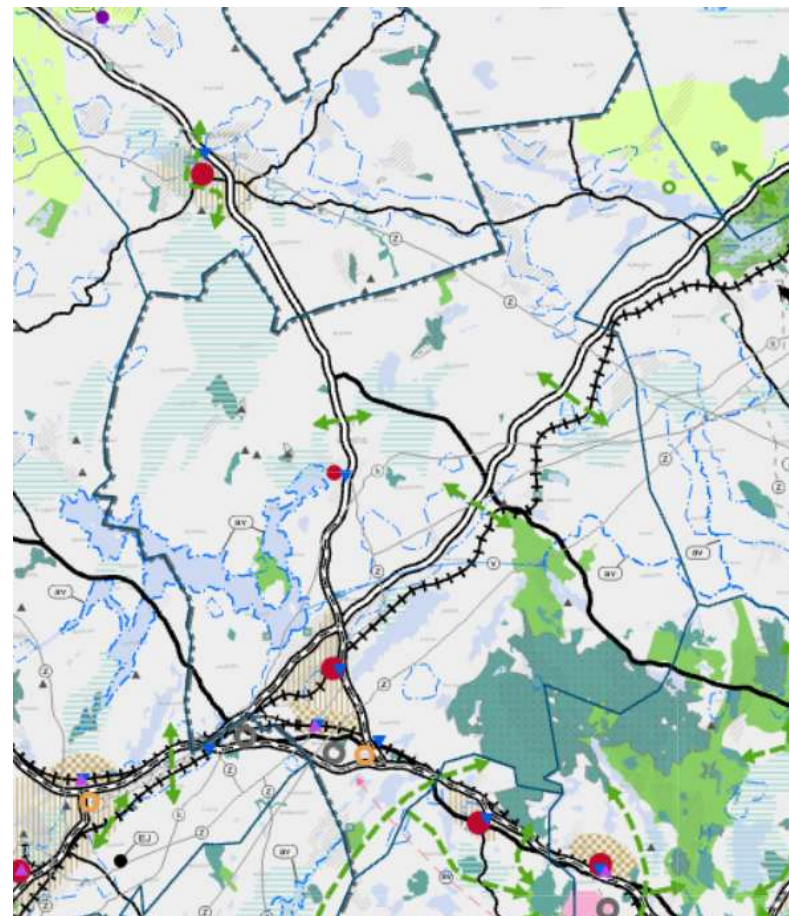
Uusimaa-kaava 2050

Uusimaa-kaava 2050 on maakuntakaavakokonaisuus, joka koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kaavasta (Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi Uudenmaan vaihemaakuntakaavat). Kaavakokonaisuus sai lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 13.3.2023.

Kaavamerkintöjen ulkopuolisilla alueilla alueidenkäyttöä ohjaavat Uusimaakaavan yleiset suunnittelumääräykset, jotka sisältävät muun muassa tarkoituksenmukaisen ja kestäväen alue- ja yhdyskuntarakenteen sekä viherrakenteen arvojen huomioon ottamisen periaatteet.

Vihreän siirtymän vaihemaakuntakaavan laadinta on käynnistynyt keväällä 2024.

Lainvoimaista Uusimaa-kaavan kokonaisuutta täydennetään kokonaan uusilla teemoilla ja joitakin teemoja päivitetään. VISIO-kaavan luonnosvaiheen aineistot ovat nähtävillä 11.3.–8.5.2026.

Kuvaote: Voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallinen yhdistelmä 13.3.2023 (Lähde: Uudenmaan liiton kaavakarttapalvelu, 10.9.2025)

Suunnittelutilanne

Vihdin kuntastrategia 2026-2033

Kuntastrategia hyväksyttiin kunnanvaltuuston kokouksessa 23.3.2026. Visiona on olla Uudenmaan paras kunta asua, elää ja yrittää. Strategian päämääriä ovat kasvun uusi suunta ja hyvän elämän mahdollistaja. Kaavoitusta koskevia tavoitteita ovat mm. väestönkasvu (30 000 asukasta v. 2033) ja uudet työpaikat (400 uutta työpaikkaa).

Kasvuohjelma 2025-2033

Kunnan ensimmäinen kasvuohjelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa 11.11.2024. Kasvuohjelma tarkentaa kunnan strategiaa. Kasvuohjelmassa on määritelty mm. maanhankintaa ja kaavoitusta koskevia linjauksia ja toimia. Kasvuohjelma päivitetään vuonna 2026.

Rakennusjärjestys

Vihdin kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 28.1.2026.

Voimaan jäävät/vireillä olevat osayleiskaavat:

- Otalampi-Härkälä osayleiskaava
- Tervalampi-Salmen osayleiskaava
- Heinäsuon osayleiskaava
- Vihtijärven osayleiskaava
- Etelä-Nummelan osayleiskaava (osittain päivitettävä)
- Nummelan osayleiskaava (vireillä)

Strategiset suunnitelmat ja selvitykset

Kaavan laadintaan vaikuttavia ja siinä huomioitavia strategioita, strategisia suunnitelmia ja selvityksiä ovat esimerkiksi:

- Maakuntakaavaan liittyvät selvitykset ja suunnitelmat
- Kuntastrategia 2026-2033 (2026)
- Kasvuohjelma 2025–2033 (2024, päivitys tulossa 2026)
- Kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelma SECAP (2020)
- Maapoliittinen ohjelma (2019, päivitys tulossa)
- Muut strategiat ja ohjelmat (esim. MAL)
- Valtateihin ja ratahankkeisiin liittyvät suunnitelmat ja selvitykset
- Vihdin kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma (2022)
- LUMO Vihdin kunnan luonnon monimuotoisuusohjelma 2024-2030 (2024)
- Vihdin kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelma (2023)
- Vihdin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma (2024)
- Vihdin maankäytön mitoitus ja sijoittuminen (2024)
- Vihdin kaupallinen selvitys (2026)
- Vihdin energiaselvitys (2026)
- Varhaiskasvatuksen ja opetuksen toimintaympäristö- ja palveluverkkosuunnitelma (käynnistetty keväällä 2026)

Suunnittelutyön aikana laaditaan tarpeen mukaan erilaisia selvityksiä ja suunnitelmia.

Kaavatyön tavoitteet

Kaavatyötä ohjaa ylempiasteisten suunnittelutasojen tavoitteet (VAT ja maakuntakaava). Tavoitteena on vastata toimintaympäristön muutoksiin (mm. Uusimaa-kaava 2050, vireillä oleva Visio-kaava, uusi alueidenkäyttölaki). Strategisen yleiskaavan päivityksen pääpaino on asumisen, työpaikkojen ja yhdyskuntahuollon teemoissa. Kaavakarttojen esitystavalle määritellään tarkoituksenmukainen tarkkuustaso. Tavoitteet voivat tarkentua suunnitteluprosessin edetessä.

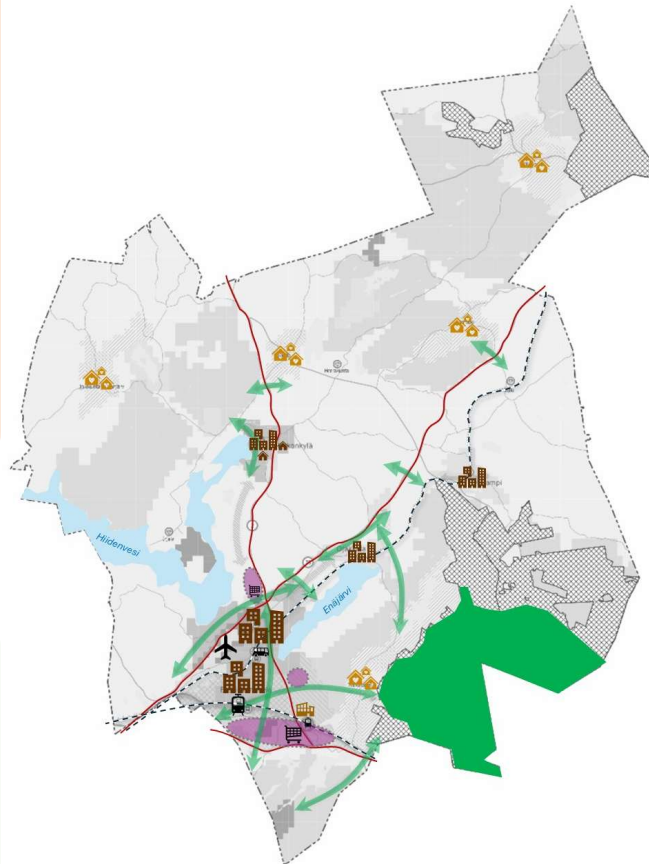
YHDYSKUNTARAKENTEEN OHJAUS (ns. pääkartta)

Asuminen

- Taajama-, kylä- ja haja-asutusalueiden tarkastelu (sis. väestönkasvutavoitteiden päivittämisen). Tervalammen, Haimoon, Jokikunta-Vanjärven, Olkkalan ja Vihtijärven kyläalueiden osayleiskaavoituksen velvoitteen poistaminen kaavamääräyksistä.

Elinkeinot

- Tuotanto- ja varastotoiminnan, työpaikka- ja kaupallisten alueiden tarkastelu (sis. tavoitteiden ja mitoituksen päivittämisen)

MUUT PÄIVITYSTARPEET

- Voimassa/vireillä olevien osayleiskaavojen merkinnät yleispiirteistetään kaavakartoille
- Etelä-Nummelan osayleiskaavan päivitystarpeiden osoittaminen kaavakartoille
- Kriittisen infran esitystavan muutokset

KESTÄVÄ LIIKENNE JA YHDYSKUNTAHUOLTO

Energia- ja kiertotalous

- Uusiutuvan energian (mm. teollisen kokoluokan aurinkovoimalat) mahdolliset sijaintipaikat
- Voimajohtolinjojen tarkentaminen
- Bio- ja kiertotalousalueiden tarkastelu (mm. massatasapaino)

Liikenne

- Valtatie- ja ratahankkeiden huomioiminen
- Etelä-Nummelan liikennejärjestelmäsuunnitelman huomioiminen
- Kestävän liikkumisen kehittämishankkeiden huomioiminen
- Liityntäpysäköintialueiden tarkastelu (olemassa olevat ja kehitettävät)

Vaikutusten arviointi

Kaavan laatimisen yhteydessä arvioidaan alueidenkäyttölain 9 §:n edellyttämällä tavalla suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Vaikutuksia tarkastellaan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:ssä esitettyjen aihepiirien mukaisesti.

Vaikutusten arvioinnin tehtävänä on tukea kaavan valmistelua ja hyväksyttävien kaavaratkaisujen valintaa sekä auttaa arvioimaan, miten kaavan tavoitteet ja sisältövaatimukset toteutuvat.

Yleiskaavatyön vaikutusten arviointi koskee mm. ekologisia, taloudellisia, sosiaalisia, kulttuurisia ja muita olennaisia vaikutuksia. Vaikutukset voivat kohdistua kaavoitettavaan alueeseen, koko kuntaan tai ne voivat olla laajempia, seudullisia.

Vaikutusten arviointi perustuu selvityksiin, suunnitelmiin, maastokäynteihin, viranomaisten lausuntoihin sekä osallisten mielipiteisiin ja heiltä saataviin lähtötietoihin. Kaavaehdotuksen mukaista tilannetta verrataan mm. nykytilanteeseen, asetettuihin tavoitteisiin, voimassa oleviin ylempiasteisiin kaavoihin (maakuntakaava ja strateginen yleiskaava) sekä valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin.

Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavatyön.

Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin ja kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset (AKL 9 §).

Kuva: Joenrinne Films